

॥ व्याध उवाच ॥ पिता माता च भगवन्नेतौ मे दैवतं परं । यदैवेतेभ्यः कर्त्तव्यं तदेताभ्यां करोम्यहं ।

चयस्त्रिंशद्यथा देवाः सर्वे शक्रपुरोगमाः । संपूज्याः सर्वलोकस्य तथा वृद्धाविमौ मम ।

उपहारानाहरन्तो देवतानां यथा द्विजाः । कुर्वन्ति तदेताभ्यां करोम्यहमतद्रितः ।

एतौ मे परमं ब्रह्मन् पिता माता च दैवतं । एतौ पुण्यैः फलै रत्नैस्तोषयामि सदा द्विज ।

एतावेवाग्रयो मच्चं यान् वदन्ति मनीषिणः । यज्ञा वेदाश्च चत्वारः सर्वमेतौ मम द्विज ।

एतदर्थं मम प्राणा भार्या पुत्रः सुहृज्जनः । सपुत्रदारः शुश्रूषां नित्यमेव करोम्यहं ।

स्वयञ्च स्थापयाम्येतौ तथा पादौ प्रधावये । आहारं सम्प्रयच्छामि स्वयञ्च द्विजसत्तम ।

अनुकूलं तथा वच्मि विप्रियं परिवर्ज्ये । अधर्मेणापि संयुक्तं प्रियमाभ्यां करोम्यहं ।

धर्ममेव गुरुं ज्ञात्वा करोमि द्विजसत्तम । अतद्रितः सदा विप्र शुश्रूषां वै करोम्यहं ।

पञ्चैव गुरवो ब्रह्मन् पुरुषस्य बुभूषतः । पिता माताऽग्निरात्मा च गुरुश्च द्विजसत्तम ।

एतेषु यस्तु वर्त्तेत सम्यगेव द्विजोत्तम । भवेयुरग्रयस्तस्य परिचीर्णास्तु नित्यशः ।

गार्हस्थ्ये वर्त्तमानस्य एष धर्मः सनातनः ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि मार्कण्डेयसमाख्यापर्वणि द्विजव्याधसंवादे त्रयोदशाधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २१३ ॥

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ गुरु निवेद्य विप्राय तौ मातापितराबुभौ । पुनरेव स धर्मात्मा व्याधो ब्राह्मणमब्रवीत् ।

प्रवृत्तचक्षुर्ज्ञातोऽस्मि संपश्य तपसो बलं । यदर्थमुक्तोऽसि तथा गच्छस्व मिथिलामिति ।

पतिशुश्रूषपरया दान्तया सत्यशीलया । मिथिलायां वसेद्वाधः स ते धर्मान् प्रवक्ष्यति ।

॥ ब्राह्मण उवाच ॥ पतिव्रतायाः सत्यायाः शीलाद्याया यतव्रत । संसृत्य वाक्यं धर्माज्ञं गुणवानसि मे मतः ।

॥ व्याध उवाच ॥ यत्तदा त्वं द्विजश्रेष्ठ तयोक्तो मां प्रति प्रभो । दृष्टमेव तथा सम्यगेकपत्न्या न संशयः ।

त्वदनुग्रहबुद्ध्या तु विप्रैतद्दर्शितं मया । वाक्यञ्च शृणु मे तात यत्ते वक्ष्ये हितं द्विज ।

त्वया विनिष्कृता माता पिता च द्विजसत्तम । अनिमृष्टोऽसि निष्क्रान्तो गृहात्ताभ्यामनिन्दित ।

वेदोच्चारणकार्यार्थमयुक्तं तत्त्वया कृतं । तव शोकेन वृद्धौ तावन्भीभूतौ मनस्विनौ ।

तौ प्रसादयितुं गच्छ मा त्वां धर्मोऽत्यगादयं । तपस्वी त्वं महात्मा च धर्मो च निरतः सदा ।

सर्वमेतदपार्थन्ते क्षिप्रं तौ संप्रसादय । अदधत्स्व मम ब्रह्मन्नान्यथा कर्त्तुमर्हसि ।

गम्यतामद्य विप्रर्षे श्रेयस्ते कथयाम्यहं ॥ ब्राह्मण उवाच ॥ यदेतदुक्तं भवता सर्वं सत्यमसंशयं ।

प्रोतोऽस्मि तव भद्रन्ते धर्माचारगुणान्वित ॥ व्याध उवाच ॥ दैवतप्रतिमो हि त्वं यस्त्वं धर्ममनुव्रतः ।

पुराणं शाश्वतं दिव्यं दुष्प्राप्यमकृतात्मभिः । मातापित्रोः सकाशं हि गत्वा त्वं द्विजसत्तम ।

अतद्रितः कुरु क्षिप्रं मातापित्रोर्हि पूजनं । अतः परमहं धर्मं नान्यं पश्यामि कश्चन ।

॥ ब्राह्मण उवाच ॥ इहाहमागतो दिष्ट्या दिष्ट्या मे सङ्गतं त्वया । ईदृशा दुर्लभा लोके नरा धर्मप्रदर्शकाः ।

एको नरः सहस्रेषु धर्मविदिद्यते न वा । प्रोतोऽस्मि तव सत्येन भद्रन्ते पुरुषर्षभ ।

पतमानोऽद्य नरके भवताऽस्मि समुद्धृतः । भवितव्यमयैवञ्च यदृष्टोऽसि मयाऽनघ ।